

Sygn. akt III C 183/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2021 r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie, III Wydział Cywilny, w składzie następującym:

Przewodniczący:	Asesor sądowy Alicja Przybylska
Protokolant:	Sekretarz sądowy Wioleta Fortuna

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2021 r. w Szczecinie

na rozprawie

z powództwa **G. G. (1)**

przeciwko **Gminie M. S.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej Gminy M. S. na rzecz powoda G. G. (1) kwotę 2,30 zł (dwa złote trzydzieści groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 5 lipca 2020 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanej Gminy M. S. na rzecz powoda G. G. (1) kwotę 30 zł (trzydzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt III C 183/21

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 5 lutego 2021 roku powód G. G. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanej Gminy M. S. kwoty 2,30 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi w stosunku rocznym od dnia 5 lipca 2020 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych. W toku rozprawy powód sprecyzował, że dochodzi odsetek ustawowych za opóźnienie od całej żądanej pozwem kwoty, tj. 2,30 zł.

W uzasadnieniu żądania pozwu powód wskazał, że w dniu 26 września 2014 roku zaparkował pojazd marki C. (...) o numerze rejestracyjnym (...) na ulicy (...), na odcinku pomiędzy ulicami (...), a P. w S.. Miejsce w którym zatrzymał pojazd nie było oznakowane znakami poziomymi, jak też nie było w nich wydzielonych konstrukcyjnie miejsc parkingowych. Powód nie był zobowiązany do uiszczenia opłaty za parkowanie w tym miejscu, a mimo to wystawione zostało zawiadomienie o nieopłaconym postoju nr (...), potwierdzające, że danego dnia, o danej godzinie pojazd powoda parkował na tej ulicy. Powód wskazał, że z daleko posuniętej ostrożności zakupił bilet postojowy numer (...) w parkomacie, by w przypadku wystawienia zawiadomienia o rzekomo nieopłaconym postoju w miejscu do tego niewyznaczonym uniknąć przymusu wniesienia opłaty dodatkowej, wielokrotnie wyższej niż wartość zakupionego biletu postojowego. Pismem z dnia 26 czerwca 2020 roku nr (...) 12/20 powód wezwał pozwaną do polubownego zwrotu nienależnie pobranej opłaty. Do dnia wniesienia pozwu Gmina M. S. nie zwróciła należności. Powód wskazał, że pozwana pobiera opłaty za parkowanie w miejscach, które nie są prawidłowo oznaczone – znakami poziomymi i pionowymi, a w strefie płatnego parkowania opłaty pobiera się wyłącznie za postój w miejscach do tego

wyznaczonych. W ocenie powoda miejsce wyznaczone, zgodnie z orzecznictwem sądów administracyjnych, wymaga oznaczenia znakami poziomymi oraz pionowymi. W związku z powyższym pobranie opłaty za postój pojazdu na ulicy (...) na wskazanym odcinku wykraczało poza umocowanie zawarte w przepisach ustawy o drogach publicznych, gdyż jak dowodzi materiał dowodowy z miejsca zaparkowania pojazdu, organ zarządzający ruchem nie dokonał tam wymaganego wyznaczenia miejsc postojowych, ani w sposób konstrukcyjny, ani poprzez zastosowanie wymaganego oznakowania poziomego oraz pionowego.

W odpowiedzi na pozew Gmina M. S. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Wniosła o skazanie powoda na grzywnę wobec nadużywania prawa procesowego oraz włożenie na niego obowiązku zwrotu kosztów procesu w całości – niezależnie od wyniku sprawy. W przypadku uznania roszczenia powoda wniosła o włożenie na powoda obowiązku zwrotu kosztów wywołanych jego niesumiennym oraz oczywiście niewłaściwym postępowaniem w oparciu o treść art. 103 k.p.c., ewentualnie nieobciążanie pozwanej kosztami w oparciu o treść art. 102 k.p.c.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwana w pierwszej kolejności podniosła zarzut przedawnienia roszczenia powoda, wskazując na 6-letni termin przedawnienia, podnosząc że do przedawnienia doszło z dniem 31 grudnia 2020 roku.

Pozwana podniosła, że powód nie wykazał aby miejsce w którym parkował było niewłaściwie oznakowane. Żaden z załączonych dowodów nie wskazywał na to, aby to powód w dniu 26 września 2014 roku zaparkował pojazdem C. (...) nr rej. (...) na ul. (...) w S. na odcinku pomiędzy ulicami (...), a P.. Żaden z załączników nie ukazuje pojazdu powoda zaparkowanego na w/w odcinku drogi.

Powództwo podlega oddaleniu także z uwagi na to, że w momencie spełnienia świadczenia powód wiedział, że nie był do niego zobowiązany. Powód uiszczając opłatę za parkowanie w strefie płatnego parkowania, uznaje że na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa nie miał takiego obowiązku. Zakładając zatem, że takiego obowiązku nie miał, nie może on żądać zwrotu świadczenia nienależnego.

Nie sposób także uznać, aby powód spełniając świadczenie działał w celu uniknięcia przymusu, bowiem w momencie dokonania świadczenia nienależnego nie można było z pełną pewnością stwierdzić, iż jakakolwiek opłata dodatkowa zostałaby na powodowa nałożona.

Związek pomiędzy uiszczeniem opłaty za parkowanie, a ewentualną egzekucją opłaty dodatkowej jest na tyle odległy oraz hipotetyczny, iż w przedmiotowym stanie faktycznym nie może być mowy o działaniu w celu uniknięcia przymusu. Powód mógł lecz nie musiał kupować biletu postojowego. Sama możliwość ustalenia opłaty dodatkowej nie może być uznana za jakikolwiek przymus skoro może zostać na skutek działania powoda anulowana. Sam brak zakupu biletu postojowego nie prowadzi bezpośrednio do egzekucji. Najpierw powstaje obowiązek uiszczenia opłaty dodatkowej, następnie konieczne jest wysłanie upomnienia i dopiero później może zostać wszczęte postępowanie egzekucyjne. Tym samym związek pomiędzy uiszczeniem opłaty za parkowanie a ewentualną egzekucją jest zbyt odległy aby mówić, iż powód działał celem uniknięcia tegoż przymusu.

U powoda brak także motywacji polegającej na chęci uniknięcia przymusu. Okoliczności sprawy wskazują, że celem uiszczenia opłaty było sprowokowanie sytuacji, w której powód będzie mógł dochodzić na drodze postępowania sądowego zwrotu nienależnie pobranej opłaty. Do takich wniosków doprowadza fakt, że powód w zorganizowany i powtarzalny sposób doprowadza do sytuacji, które stanowią podstawę faktyczną jego powództw. Ponadto powód nie umieszczał biletu w widocznym miejscu, która to okoliczność pozwala na ustalenie celu w jakim działał. Reasumując nie wystarczy samo wystąpienie przymusu oraz dokonanie świadczenia nienależnego. Konieczna jest korelacja tych dwóch okoliczności oparta na związku przyczynowo – skutkowym.

W ocenie pozwanej powód nie wykazał, że cała uiszczona kwota jest nienależna. Powód wykazał, iż parkował od godz. 13:17 (godzina na wezwaniu do zapłaty opłaty dodatkowej), zaś bilet upoważniał do parkowania od godziny 12:49

do godziny 14:12 (w strefie B) oraz 13:38 (w strefie A). Brak jest dowodów aby pomiędzy godziną 13:17, a 14:12 (w przypadku strefy B) parkował on w tym samym miejscu.

Pozwana wskazała także na nadużycie prawa podmiotowego oraz prawa procesowego przez powoda. Podniosła, że powód celowo parkuje w miejscach które nie są oznakowane znakami poziomymi, po czym kupuje bilet, którego jednak nie uwidacznia za szybą. Po wykonaniu powyższych czynności wzywa Gminę do zapłaty rezygnując jednocześnie z drogi reklamacyjnej. Powyższe narusza zasadę wynikającą z art. 5 k.c. Podkreśliła, że mnogość postępowań wytoczonych przez powoda o podobne roszczenia przy tożsamych stronach, mogłyby zostać objęte kumulacją roszczeń (art. 191 k.p.c.). Powód w sposób obiektywnie nieuzasadniony nie korzysta z tej instytucji. Zachowanie to godzi w zasady ekonomiki procesowej, a co za tym idzie w uczciwość procesową.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pismem z dnia 24 sierpnia 2015 roku Gmina M. S. poinformowała G. G. (1), że dowodem potwierdzającym wniesienie opłaty parkingowej jest oryginał ważnego biletu postojowego, nie jego skan lub kopia. Wskazała, że tylko ważny i oryginalny bilet postojowy może stanowić podstawę reklamacji, ewentualnego anulowania wystawionego zawiadomienia o nieopłaconym postoju i konieczności wniesienia opłaty dodatkowej.

Dowód :

- pismo z dnia 24 sierpnia 2015 r., k. 9.

W dniu 26 września 2014 roku o godzinie 12:49 G. G. (1) zaparkował użytkowany przez siebie pojazd marki C. (...) o numerze rejestracyjnym (...) przy ulicy (...) w S.. W parkomacie nr (...) przy ulicy (...) w S. kupił bilet postojowy nr (...) za kwotę 2,30 zł za parkowanie pojazdu w strefie A do godziny 13:38 i w strefie B do godziny 14:12. G. G. parkował pojazd przy ul. (...), albowiem znajdował się tam lokal, w którym prowadził działalność gospodarczą.

Tego samego dnia kontroler, o godz. 13:17, dokonał kontroli opłacenia postoju w strefie płatnego parkowania przy ul. (...) i stwierdzając brak biletu za postój pojazdu dla pojazdu C. (...) o numerze rejestracyjnym (...) wystawił zawiadomienie o nieopłaconym postoju nr (...). Miejsca postojowe, przy których zaparkował G. G. (1) nie były oznakowane znakami poziomymi. Opłata dodatkowa nałożona na powoda została następnie anulowana po okazaniu przez niego oryginału biletu postojowego.

Dowód :

- upomnienie, k. 5,

- bilet parkingowy nr (...), k. 8,

- wydruk, k. 6,

- przesłuchanie powoda, k. 40.

W dniu 26 czerwca 2020 roku G. G. (1) złożył w Gminie M. S. wezwanie nr (...), w którym wezwał Gminę M. S. do zwrotu kwoty 2,30 zł, jako kwoty pobranej od niego nienależnie w dniu 26 września 2014 r., w terminie 7 dni. Wezwanie to zostało doręczone Gminie M. S. w dniu 26 czerwca 2020 roku.

Dowód :

- wezwanie z dnia 23 czerwca 2020 r., k. 8.

W dniu 26 września 2014 roku ulica (...) w S. leżała na obszarze strefy płatnego parkowania w podstrefie B.

Niesporne, a nadto dowód :

- upomnienie, k. 5,

- wydruki, k. 6.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W ocenie Sądu powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Powód domagał się zwrotu opłaty uiszczonej za postój pojazdu w strefie płatnego parkowania wskazując, że nie był zobowiązany do spełnienia świadczenia z tego tytułu, z uwagi na nieprawidłowe oznaczenie miejsca postojowego – brak oznaczeń poziomych. Pozwana nie była zatem uprawniona do pobierania opłaty za postój w tym miejscu.

Podstawę prawną żądania pozwu stanowiły przepisy art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 1 i 2 k.c.

Zgodnie z art. 405 k.c. kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Na podstawie art. 410 k.c. przepisy artykułów poprzedzających stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego (§ 1). Świadczenie jest nienależne jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia (§ 2).

Obowiązek uiszczania opłat za postój pojazdu w strefie płatnego parkowania wynika z przepisu art. 13 ust. 1 pkt 1 i art. 13 b ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych (zwanej dalej ustawą).

Na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 1) ustawy korzystający z dróg publicznych są obowiązani do ponoszenia opłat za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych: w strefie płatnego parkowania (lit. a), w śródmiejskiej strefie płatnego parkowania (lit. b). W myśl art. 13b opłatę, o której mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1 lit. a, pobiera się za postój pojazdów samochodowych w strefie płatnego parkowania, w wyznaczonym miejscu, w określone dni robocze, w określonych godzinach lub całodobowo (ust. 1). Opłatę, o której mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1 lit. b, pobiera się za postój pojazdów samochodowych w śródmiejskiej strefie płatnego parkowania, w wyznaczonym miejscu, w określone dni lub codziennie, w określonych godzinach lub całodobowo (ust. 2).

Przepisy tej ustawy nie regulują kwestii związanych ze zwrotem opłaty za parkowanie w strefie płatnego parkowania, brak jest również jakiegokolwiek innej podstawy dochodzenia tych należności w trybie postępowania administracyjnego. Przesądza to o dopuszczalności drogi sądowej do dochodzenia ich zwrotu na podstawie przepisów o nienależnym świadczeniu (analogicznie do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2007 roku, III CZP 35/07, wydanej na tle żądania zwrotu opłaty za kartę pojazdu).

Świadczenie nienależne jest szczególnym przypadkiem bezpodstawnego wzbogacenia. Świadczenie to odróżnia się od pozostałych przypadków bezpodstawnego wzbogacenia źródłem jego powstania. Już sam fakt spełnienia nienależnego świadczenia uzasadnia roszczenie o jego zwrot i nie zachodzi konieczność badania wzbogacenia po stronie drugiej strony, jak i tego czy doszło do uszczuplenia majątku zubożonego. Dla uwzględnienia żądania pozwu konieczne jest łączne wykazanie dwóch przesłanek, tj. faktu spełnienia świadczenia i braku obowiązku w tym zakresie. Ciężar dowodu co do tych okoliczności, spoczywa zgodnie z art. 6 k.c., na powodzie.

W ocenie Sądu powód sprostował obciążającemu go ciężarowi dowodowemu i wykazał, że w dniu 26 września 2014 roku o godzinie 12:49 zaparkował użytkowany przez siebie pojazd marki C. (...) o numerze rejestracyjnym (...) przy ulicy (...) w S.. Następnie w parkomacie nr (...) przy ulicy (...) w S. kupił bilet postojowy nr (...) za kwotę 2,30 zł za parkowanie pojazdu w strefie A do godziny 13:38 i w strefie B do godziny 14:12. Dla wykazania w/w okoliczności powód zaproponował między innymi dowód ze swojego przesłuchania w charakterze strony. W jego toku G. G. (1) wyjaśnił kiedy i w jakich okolicznościach zaparkował pojazd, wskazując że przy ulicy tej znajdował się lokal, w którym prowadził działalność gospodarczą. Sąd nie miał przy tym żadnych podstaw aby odmówić relacjom powoda waloru

wiarygodności, tym bardziej iż strona pozwana nie przedstawiła żadnego przeciwdowodu w tym zakresie, a powód przedłożył dowód – oryginał biletu postojowego. Trudno było poczynić w tym zakresie odmienne ustalenia, skoro powód dysponował oryginałem biletu postojowego. Z uwagi na powyższe Sąd ustalił, iż w dniu 26 września 2014 roku G. G. (1) zaparkował pojazd marki C. (...) o numerze rejestracyjnym (...) we wskazanym przez siebie miejscu.

Przedmiotem oceny Sądu pozostawało ustalenie, czy powód był zobligowany do uiszczenia należności za parkowanie pojazdu we wskazanym miejscu, a zatem czy pozwana uzyskała świadczenie, które było nienależne.

Zgodnie z treścią art. 13 ust. 1 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych korzystający z dróg publicznych są obowiązani do ponoszenia opłat za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych w strefie płatnego parkowania. Na podstawie art. 13b ust. 2 ustawy o drogach publicznych strefę płatnego parkowania ustala się na obszarach charakteryzujących się znacznym deficytem miejsc postojowych, jeżeli uzasadniają to potrzeby organizacji ruchu, w celu zwiększenia rotacji parkujących pojazdów samochodowych lub realizacji lokalnej polityki transportowej, w szczególności w celu ograniczenia dostępności tego obszaru dla pojazdów samochodowych lub wprowadzenia preferencji dla komunikacji zbiorowej. W myśl art. 2 ustawy drogi publiczne ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się na następujące kategorie:

- 1) drogi krajowe;
- 2) drogi wojewódzkie;
- 3) drogi powiatowe;
- 4) drogi gminne (ust. 1).

Zgodnie z art. 13 b ust. 3 i 4 ustawy o drogach publicznych Rada gminy (rada miasta) na wniosek wójta (burmistrza, prezydenta miasta), zaopiniowany przez organy zarządzające drogami i ruchem na drogach, może ustalić strefę płatnego parkowania lub śródmiejską strefę płatnego parkowania (ust. 3). Rada gminy (rada miasta), ustalając strefę płatnego parkowania lub śródmiejską strefę płatnego parkowania ustala wysokość opłaty, o której mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1 lit. a lub b, z tym że opłata za pierwszą godzinę postoju pojazdu samochodowego nie może przekraczać: w strefie płatnego parkowania – 0,15% minimalnego wynagrodzenia, w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. z 2018 r. poz. 2177 oraz z 2019 r. poz. 1564) (lit. a), w śródmiejskiej strefie płatnego parkowania - 0,45% minimalnego wynagrodzenia, o którym mowa w lit. a (lit. b) (ust. 4 pkt 1). Opłatę, o której mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1, pobiera zarząd drogi, a w przypadku jego braku – zarządca drogi, o czym stanowi przepis art. 13 ust. 7. W świetle treści cytowanych przepisów obowiązek uiszczenia opłaty za parkowanie pojazdu samochodowego w strefie płatnego parkowania wynika z mocy samego prawa, tj. cytowanego przepisu art. 13 ust. 1 i art. 13 b ust. 1 ustawy o drogach publicznych i wydanej na podstawie zawartego w jej treści upoważnienia uchwały rady gminy.

Przy czym Sąd orzekający w niniejszym składzie podziela pogląd, że ustalenie strefy płatnego parkowania nie jest równoznaczne z wyznaczeniem miejsc płatnego postoju. Nie cały bowiem obszar strefy płatnego parkowania jest miejscem wyznaczonym. Powyższe stanowisko zostało wyrażone przez Naczelną Sąd Administracyjny w uchwale 7 sędziów z dnia 9 października 2017 roku (sygn. akt II GPS 2/17). Przedmiotem rozważań Sądu w tej sprawie stało wyjaśnienie kwestii czy w myśl art. 13b ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1440, z późn. zm.) opłatę za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych w strefie płatnego parkowania pobiera się od korzystającego z drogi publicznej wyłącznie za postój w wyznaczonym do tego miejscu, czy również za postój w miejscu innym niż wyznaczone? W odpowiedzi na powyższe pytanie prawne NSA stwierdził, że zgodnie z art. 13b ust. 1 w związku z art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1440, z późn. zm.) opłatę za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych w strefie płatnego parkowania pobiera się od korzystającego z drogi publicznej wyłącznie za postój w odpowiednio wyznaczonym do tego miejscu.

Zatem utworzenie strefy płatnego parkowania wiąże się z obowiązkiem wyznaczenia w tej strefie miejsc dla parkowania pojazdów. Tym samym aby można było pobrać opłatę za postój pojazdu w strefie płatnego parkowania, postój musi spełniać łącznie następujące przesłanki, tj. odbywać się: 1) na drodze publicznej, 2) w strefie płatnego parkowania, 3) w wyznaczonym miejscu. W ocenie Sądu za prawidłowo wyznaczone miejsca postojowe należy uznać takie, które oznakowane zostało zarówno znakami pionowymi, jak i poziomymi.

Stosownie do treści punktu 5.2.18 Załącznika nr 1 do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 roku w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczenia na drogach w celu oznaczenia miejsca przeznaczonego do postoju pojazdów (zespołów pojazdów), z wyjątkiem przyczep kempingowych stosuje się znak D – 18. Jeżeli na parkingu dopuszczone jest pozostawienie na postoju przyczep kempingowych, pod znakiem D-18 umieszcza się tabliczkę T-23e. Jeżeli parking przeznaczony jest do postoju tylko określonego rodzaju pojazdów, w dolnej części znaku umieszcza się symbol pojazdu barwy białej zgodny z przedstawionymi na tabliczkach T-23 lub na znaku F-20.

Zgodnie z punktem 5.2.4. Załącznika nr 2 znak P-18 "stanowisko postojowe" (rys. 5.2.4.1) stosuje się w celu wyznaczenia miejsc postoju na części jezdni i chodnika oraz na wydzielonych parkingach bez ustalonych konstrukcyjnie stanowisk. Na obszarach, gdzie wyznacza się miejsca postojowe, należy przewidzieć stanowiska przeznaczone dla pojazdów osób niepełnosprawnych. Stanowiska postojowe dla pojazdów osób niepełnosprawnych powinny mieć nawierzchnię barwy niebieskiej.

Natomiast znak P-19 "linia wyznaczająca pas postojowy" (rys. 5.2.5.1) stosuje się na drogach w obszarze zabudowanym w celu:

- wskazania pasa przeznaczonego do postoju pojazdów przy krawędzi jezdni lub zatoki postojowej,
- wyznaczenia miejsc postojowych częściowo na jezdni, częściowo na chodniku.

Szerokość pasa postojowego powinna być nie mniejsza niż 2,0 m.

Zaleca się, aby początek pasa postojowego na jezdni był wykonany z zachowaniem minimalnego skosu 1:3. Przykład zastosowania znaku P-19 do wyznaczenia pasa postojowego na jezdni pokazano na rysunku 5.2.5.2.

Zgodnie natomiast z punktem 5.2.50 znak D-44 "strefa płatnego parkowania" (rys. 5.2.50.1) stosuje się w celu wskazania strefy, w której w określone dni robocze, w określonych godzinach lub całodobowo pobierana jest opłata za postój pojazdu samochodowego. Znak D-44 ma wymiary ustalone dla grupy znaków dużych. Na znaku obok napisu "Postój płatny" wskazuje się sposób wnoszenia opłaty za postój pojazdu samochodowego przez umieszczenie napisu lub symbolu parkometru, karty zegarowej lub biletu. Jeżeli obowiązek wnoszenia opłaty za postój pojazdu samochodowego dotyczy określonych dni roboczych lub godzin, pod napisem "Postój płatny" umieszcza się informację określającą zakres stosowania znaku D-44. Symbole stosowane na znaku D-44 pokazano na rys. 5.2.50.2.

Znak D-44 umieszcza się na wszystkich ulicach doprowadzających ruch do obszaru, na którym została ustalona strefa płatnego parkowania.

W strefie oznakowanej znakiem D-44 miejsca dla postoju pojazdu samochodowego wyznacza się znakami pionowymi określonymi w pkt 5.2.18 oraz znakami poziomymi określonymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia w: pkt 5.2.4, pkt 5.2.5, pkt 5.2.6 i pkt 5.2.9.2.

Treść ostatniej z przywołanych norm miała dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy zasadnicze znaczenie. Użycie spójnika „oraz” zgodnie z zasadami logiki formalnej pozwala bowiem sądzić, iż zarówno oznaczenia pionowe jak i poziome muszą razem określać „miejsca wyznaczone do postoju pojazdów”. Zdaniem Sądu odstępianie od zasad literalnej wykładni nie jest uzasadnione, albowiem norma ta w sposób pośredni kreuje obowiązek uiszczenia należności przez korzystających z dróg publicznych, a zatem nakłada określone obowiązki na obywatela. Dlatego też odstępianie od

jasnej językowo treści tego przepisu wydaje się nieuzasadnione. Wniosków tych nie mogła zmieniać okoliczność, iż Naczelny Sąd Administracyjny w treści przywołanej już uchwały wskazał, że to znaki pionowe informują o sposobie korzystania z drogi i dlatego tym znakom, co trzeba podkreślić, należałoby przypisać rolę decydującą w wyznaczeniu miejsca płatnego postoju. Kwestia sposobu wyznaczenia miejsca postojowego nie była przedmiotem pytania prawnego, a Sąd ten nie wypowiedział się definitywnie jakiegoś w jego ocenie znaki winny w sposób prawidłowy wyznaczać miejsce przeznaczone do parkowania pojazdu.

Mając powyższe na uwadze uznać należało, że obowiązek uiszczenia opłaty za parkowanie pojazdu samochodowego powstaje w przypadku zaparkowania pojazdu w strefie płatnego parkowania, oznakowanej znakiem pionowym D – 44, na miejscu wyznaczonym znakiem pionowym D-18 oraz poziomymi P – 18 lub P – 19. Jak wynikało z dokumentów przedłożonych przez powoda, a także z dowodu jego przesłuchania w charakterze strony, w dniu 26 września 2014 roku, przy ul. (...) brak było oznaczeń poziomych miejsc przeznaczonych do parkowania pojazdów. Przy czym pozwana nie przeprowadziła żadnego przeciwdowodu, aby wykazać odmienny stan rzeczy, a brak oznaczeń poziomych wynikał z przedłożonego przez powoda wydruku (k. 8).

Na podstawie delegacji ustawowej Gmina M. S. podjęła, w dniu 25 czerwca 2012 roku, uchwałę nr XX/564/12 w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania, opłat za parkowanie pojazdów samochodowych na drogach publicznych Miasta S. oraz sposobu ich pobierania. Na jej podstawie ustalono strefę płatnego parkowania, która została podzielona na dwie podstrefy o zróżnicowanych opłatach za parkowanie – podstrefę A i podstrefę B, oznakowane, zgodnie z § 2 ust. 2 pkt 1 i 2 – pionowym znakiem drogowym D – 44 określonym w załączniku do rozporządzenia z umieszczoną dodatkowo informacją Podstrefa A, Podstrefa B. Zgodnie z Załącznikiem nr 1 do ww. uchwały strefa płatnego parkowania – podstrefa B obejmowała ulicę (...). Przy czym powód wykazał, że w dniu 26 września 2014 roku brak było oznaczeń poziomych przy tej ulicy, tym samym pobieranie opłat za postój pojazdu samochodowego w strefie płatnego parkowania na wskazanej w w/w miejscach wykraczało poza umocowanie zawarte w przepisach ustawy z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych.

W ocenie Sądu pozwana nie wykazała, aby zaistniały podstawy do odmowy uwzględnienia żądania pozwu na podstawie przepisu art. 411 pkt 1 k.c. Zgodnie z jego treścią nie można żądać zwrotu świadczenia jeżeli spełniający świadczenie wiedział, że nie był do świadczenia zobowiązany, chyba że spełnienie świadczenia nastąpiło z zastrzeżeniem zwrotu albo w celu uniknięcia przymusu lub w wykonaniu nieważnej czynności prawnej.

Jak powszechnie przyjmuje się w orzecznictwie celem w/w przepisu jest przekreślenie roszczenia restytucyjnego w wypadkach, gdy spełniający świadczenie ma pełną, nienaruszoną przez jakiekolwiek wątpliwości świadomość, że może bez ujemnych dla siebie konsekwencji prawnych go nie wykonać, a mimo to je spełnia.

Przy czym w ocenie Sądu brak wystarczających podstaw do twierdzenia, aby powód mógł z całą pewnością ocenić, iż nie jest obowiązany do uiszczenia opłaty za postój pojazdu. G. G. (1) zainicjował szereg postępowań, które toczą się przed tutejszym Sądem, a które co do zasady dotyczą tych samych okoliczności faktycznych. Nie są one jednak tożsame, albowiem dotyczą innych miejsc i co się z tym wiąże innych możliwych do ustalenia uchybień w oznakowaniu miejsc parkingowych. Powyższe może prowadzić do wydania odmiennych w swej treści rozstrzygnięć Sądów. Ponadto w niniejszym postępowaniu powód dochodzi należności uiszczonej w dniu 26 września 2014 roku, tak więc w okresie kiedy jeszcze nie inicjował postępowań sądowych i nie zapadł żaden wyrok rozstrzygający jego żądanie w sprawie uiszczenia opłat za parkowanie. Wobec powyższego trudno uznawać, iż w czasie tym miał pełną, nienaruszoną przez jakiekolwiek wątpliwości świadomość, że może bez ujemnych dla siebie konsekwencji prawnych nie spełnić świadczenia.

Sąd podzielił przy tym stanowisko powoda, że zakupując bilet parkingowy w dniu 26 września 2014 r. działał w celu uniknięcia przymusu – uniknięcia obciążenia opłatą dodatkową. Zgodnie z art. 13f ustawy o drogach publicznych za nieuiszczenie opłat, o których mowa w art. 13 ust.1 pkt pobiera się opłatę dodatkową. Odnosząc się do charakteru tej opłaty Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 10 grudnia 2002 roku (sygn. akt P 6/02, Legalis 55825) wyjaśnił, że przedmiotowa opłata, przewidziana za korzystanie z obiektów publicznych jakimi są drogi publiczne, jest swoistą

zapłatą za uzyskanie zindywidualizowanego świadczenia oferowanego przez podmiot prawa publicznego. Jest to świadczenie pieniężne, powszechne, bezzwrotne, ustalone jednostronnie przez państwo i jako dochód publiczny, przymusowy, może być pobrane w drodze egzekucji administracyjnej. Art. 13 f reguluje rodzaj sankcji administracyjnej w postaci opłaty za uchylenie się od uiszczenia opłaty przewidzianej za parkowanie. Jest ona administracyjną karą pieniężną mającą na celu mobilizowanie podmiotów do terminowego i prawidłowego wykonywania obowiązków na rzecz państwa. Powyższe oznacza, że do uiszczenia opłaty dodatkowej obywatel może zostać przymuszony w drodze egzekucji administracyjnej, co wchodzi w zakres pojęcia przymusu sformułowanego w przepisach dotyczących świadczenia nienależnego (por. w tym zakresie rozważania Sądu Najwyższego w uchwale z dnia 19 listopada 2010 r., III CZP 88/10, Legalis 260719).

W ocenie Sądu bez znaczenia pozostawały okoliczności na której powoływała się strona pozwana w treści odpowiedzi na pozew, tj. że związek pomiędzy uiszczeniem opłaty za parkowanie, a ewentualną egzekucją jest zbyt odległy aby mówić, iż powód działał celem uniknięcia tegoż przymusu. Przepis art. 411 k.c. nie wymaga bowiem, aby grożący spełniającemu nienależne świadczenie podmiotowi przymus był mu bliski, bądź pewny w realizacji. Zgodnie z art. 411 pkt 1 k.c. nie można żądać zwrotu świadczenia jeżeli spełniający świadczenie wiedział, że nie był do świadczenia zobowiązany, chyba że spełnienie świadczenia nastąpiło z zastrzeżeniem zwrotu albo w celu uniknięcia przymusu lub w wykonaniu nieważnej czynności prawnej. Ustawodawca nie posłużył się w treści w/w normy pojęciem bezpośredniego/rychłego przymusu, aby móc twierdzić że tylko w takich sytuacjach przepis ten może mieć zastosowanie. Trudno także uznać, że wszczęcie egzekucji jako zdarzenie niepewne wyłączało zastosowanie tego przepisu. Należy bowiem wskazać, że nałożenie opłaty dodatkowej zależało od czynności kontrolera, tak więc osoby na którą powód nie miał wpływu, a ewentualne egzekwowanie opłaty dodatkowej od działań wierzyciela. Trudno zatem uzależniać działanie w celu uniknięcia przymusu od okoliczności, na które działający w tym przypadku nie ma żadnego wpływu. Przy czym w ocenie Sądu pozwana nie wykazała, aby w dniu 26 września 2014 roku powód dokonując zakupu biletu za parkowanie działał w innym, aniżeli powyżej wskazanym celu, w tym aby uczynił to celowo, aby zainicjować postępowanie sądowe. Wniosek ten jest o tyle zasadny, że G. G. (1) wywiódł powództwo w niniejszej sprawie po upływie 6 lat od zakupu biletu postojowego. Nie sposób także uznać, aby możliwość odwołania się przez powoda od nałożonej opłaty dodatkowej, stanowiła o braku jakiegokolwiek przymusu. Podkreślenia bowiem wymaga, że podstawą reklamacji i anulowania zawiadomienia może być w takim przypadku jedynie oryginał biletu postojowego. Wobec powyższego powód, aby móc anulować opłatę dodatkową musiał przedłożyć zakupiony bilet postojowy. Bez znaczenia pozostawało przy tym, czy powód wyłożył bilet przed szybę pojazdu czy nie. Gdyby tak uczynił uniknąłby wystawienia zawiadomienia i nałożenia opłaty dodatkowej, a następnie ewentualnej egzekucji, a więc cel jego działania byłby taki sam jak w okolicznościach niniejszej sprawy i sprowadzał się do chęci uniknięcia przymusu. W toku swojego przesłuchania powód wskazał natomiast, że podjął czynności celem anulowania nałożonej na niego opłaty dodatkowej, co też zostało uczynione po okazaniu przez niego oryginału biletu.

W ocenie Sądu nie sposób ponadto podzielić zapatrywania pozwanej, iż powód nie wykazał, aby cała uiszczona opłata była nienależna. W toku przesłuchania powoda ustalono cel w jakim parkował on w dniu 26 września 2014 roku we wskazanym miejscu. Bezsporne pozostawało, że o godzinie 12:49 wykupił on bilet postojowy w parkomacie, a o godz. 13:17 kontroler sporządził zawiadomienie o nieopłaconym postoju. W tym miejscu wskazać należy, że pozwana nie wskazała w jakim zakresie (w jakiej kwotowej części roszczenia) w jej ocenie świadczenie było nienależne, w oparciu o sposób wyliczenia opłat za parkowanie obowiązujący wówczas w strefie płatnego parkowania. Ponadto bilet zakupiony przez powoda nie obejmował nadmiernego okresu czasu, a w podstrefie B był to czas w przybliżeniu półtoragodziny. Już z samych zasad doświadczenia życiowego wynika, że osoba dokonująca zakupu biletu postojowego z reguły nie jest w stanie ze stuprocentową dokładnością wskazać czasu swojego parkowania, co zależy nie tylko od przyczyny parkowania w danym miejscu, ale także od wielu niezależnych od parkującego czynników. Jako niezależne od parkującego należy uznać także to, kiedy kontroler będzie w danej okolicy dokonywać sprawdzenia posiadania biletów postojowych przez parkujących pojazdy. Powyższe w ocenie Sądu pozwala na ustalenie, iż czas na jaki powód wykupił bilet był usprawiedliwiony w świetle potrzeb dla jakich zmuszony był zatrzymać się w tym miejscu, tym bardziej, że czas za jaki został wykupiony nie był nadmierny. Należy przy tym wskazać, że zgodnie z art. 505⁶ § 3 k.p.c. jeżeli sąd uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w wyroku zasądzić odpowiednią

sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy. W okolicznościach sprawy, także z uwagi na upływ czasu, można było również uznać, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest nader utrudnione, przy czym w ocenie Sądu i bez zastosowania w/w normy powód wykazał zasadność żądania kwoty 2,30 zł, o czym już była mowa powyżej.

W ocenie Sądu żądania pozwu nie sposób było również uznać za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. W ocenie Sądu pozwana poza twierdzeniami w tym zakresie nie wykazała, aby powód umyślnie wyszukiwał w S. miejsca parkingowe położone w strefie płatnego parkowania, nieprawidłowo oznakowane, aby zaparkować tam swój pojazd i zebrać materiał dowodowy do kolejnego pozwu. Tym bardziej, iż jak wynikało z przesłuchania powoda przy ul. (...) prowadził on działalność gospodarczą, tak więc jako uzasadnione w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego należało uznać parkowanie przez niego właśnie w tym miejscu. W ocenie Sądu nie sposób było uznać aby powód nadużył prawa materialnego bądź procesowego na gruncie niniejszej sprawy. Podkreślenia wymaga, że żaden przepis prawa nie nakłada na stronę dochodzącą roszczenia obowiązku kumulacji zbliżonych roszczeń i zamieszczenia ich w jednym pozwie. Pozostawione jest to dyspozycji strony powodowej, która dokonuje wyboru, czy będzie kumulować roszczenia czy dochodzić ich w odrębnych postępowaniach. Wobec powyższego nie sposób wywodzi z tego negatywnych skutków procesowych dla powoda. Mając to na uwadze Sąd oddalił wniosek pozwanej o skazanie powoda na grzywnę.

W ocenie Sądu zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwaną nie zasługiwał na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 117 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu (§ 1). Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne (§ 2). Po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi (§ 2¹). W myśl art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególnie nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. Jednakże koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata. Przepisy w powyższym brzmieniu obowiązują od dnia 9 lipca 2018 roku, na skutek zmian wprowadzonych ustawą z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z art. 5 ustawy zmieniającej do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych stosuje się od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą (ust. 1). Jeżeli zgodnie z ustawą zmienianą w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, termin przedawnienia jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych, bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Jeżeli jednak przedawnienie, którego bieg terminu rozpoczął się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, nastąpiłoby przy uwzględnieniu dotychczasowego terminu przedawnienia wcześniej, to przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu (ust. 2). Do przysługujących konsumentowi roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych, których terminy przedawnienia są określone w art. 118 i art. 125 § 1 ustawy zmienianej w art. 1, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym (ust. 3). Roszczenia przedawnione przysługujące przeciwko konsumentowi, co do których do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie podniesiono zarzutu przedawnienia, podlegają z tym dniem skutkom przedawnienia określonym w ustawie zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą (ust. 4). W poprzednim stanie prawnym brzmienie art. 118 k.c. było następujące: jeżeli przepis szczególnie nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata.

Co do zasady na podstawie przepisu art. 5 ustawy zmieniającej, do roszczeń które powstały przed dniem 9 lipca 2018 roku i do tego dnia nie uległy jeszcze przedawnieniu należy stosować przepisy w brzmieniu znowelizowanym (art. 5 ust. 1). W sprawie niniejszej, przy uwzględnieniu 6-letniego terminu przedawnienia, który rozpocząłby bieg z dniem 9 lipca 2018 roku, roszczenie powoda przedawniłoby się w dniu 31 grudnia 2024 roku, stąd należało zastosować

uprzednio obowiązujące reguły i uznać, że roszczenie uległoby przedawnieniu z dniem 26 września 2024 roku (art. 5 ust. 2). Wniesienie pozwu w dniu 5 lutego 2021 roku przerwało bieg terminu przedawnienia. Wskazać przy tym należy, że przedawnienie roszczenia o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia (nienależnego świadczenia), będącego roszczeniem bezterminowym, rozpoczyna bieg od dnia, w którym korzyść (świadczenie) powinna być zwrócona, gdyby wierzyciel wezwał dłużnika do wykonania zobowiązania w najwcześniejszym możliwym terminie, a więc w taki czas od bezpodstawnego uzyskania korzyści, jaki jest potrzebny do jej zwrotu bez zbędnej zwłoki; w niektórych przypadkach może to być już dzień spełnienia świadczenia nienależnego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2017 roku, sygn. akt V CSK 642/16).

Mając powyższe na uwadze, Sąd uwzględnił powództwo i zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2,30 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 5 lipca 2020 roku do dnia zapłaty.

Roszczenie o odsetki ustawowe za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego znajduje oparcie w treści art. art. 359 § 1 k.c., art. 481 § 1 i 2 k.c. Zgodnie z treścią przepisu art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Dłużnik popada w opóźnienie jeśli nie spełnia świadczenia pieniężnego w terminie, w którym stało się ono wymagalne także wtedy, gdy kwestionuje istnienie lub wysokość świadczenia. Z brzmienia art. 410 k.c. nie wynika termin, w jakim nastąpić ma wykonanie obowiązku zwrotu spełnionego świadczenia, co nakazuje odwołać się w tym zakresie do reguł ogólnych art. 455 k.c., który stanowi, że jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie winno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

Powód do pozwu załączył wezwanie do zapłaty z dnia 23 czerwca 2020 r., z poświadczeniem jego doręczenia w dniu 26 czerwca 2020 roku, w którym znalazło się wezwanie do uiszczenia należności w terminie 7 dni. Stąd jako zasadne żądanie uiszczenia odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia od dnia 5 lipca 2020 roku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.p.c. Przepis art. 98 § 1 k.p.c. stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Na koszty te, zgodnie z treścią art. 98 § 2 k.p.c. składa się uiszczona przez powoda opłata od pozwu w kwocie 30 złotych. W ocenie Sądu brak było podstaw do zastosowania na gruncie niniejszej sprawy art. 102 lub 103 k.p.c. Zgodnie z pierwszym z tych przepisów w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Na podstawie art. 103 k.p.c. niezależnie od wyniku sprawy sąd może włożyć na stronę lub interwenienta obowiązek zwrotu kosztów, wywołanych ich niesumiennym lub oczywiście niewłaściwym postępowaniem (§ 1). Przepis § 1 dotyczy zwłaszcza kosztów powstałych wskutek uchylenia się od wyjaśnień lub złożenia wyjaśnień niezgodnych z prawdą, zatajenia lub opóźnionego powołania dowodów, a także oczywiście nieuzasadnionej odmowy poddania się mediacji (§ 2). Jeżeli strona: 1) pomimo wezwania do osobistego stawienia się nie stawiała się w celu udziału w czynności sądu i nie usprawiedliwiła swego niestawienia się, 2) w toku postępowania bez usprawiedliwienia nie stawiała się na posiedzenie mediacyjne pomimo wcześniejszego wyrażenia zgody na mediację – sąd może, niezależnie od wyniku sprawy, włożyć na tę stronę obowiązek zwrotu kosztów w części wyższej, niż nakazywałby to wynik sprawy, a nawet zwrotu kosztów w całości (§ 3). W niniejszym postępowaniu nie zachodziły okoliczności wskazane w w/w przepisach. Brak było podstaw do twierdzenia, że zachodził przypadek szczególnie uzasadniony, tym bardziej, że wysokość kosztów podlegających zasądzeniu nie była nadmierna, a zachowania powoda nie sposób było zakwalifikować jako niesumiennego lub oczywiście niewłaściwego.

Sygn. akt III C 183/21

S., dnia 11 maja 2021 roku

ZARZĄDZENIE

1. odnotować;
2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanej.